

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Sepio Bewindvoering
Postbus 97
5140 AB Waalwijk

Waalwijk, 14 september 2018

Geachte heer, mevrouw,

Via deze weg wil ik graag reageren op het Wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind.

Betrokkenheid gemeenten

Ik steun de wens van de gemeenten om meer betrokken te zijn bij de mensen die onder bewind staan vanwege schulden, of waarvoor bewind vanwege schulden wordt aangevraagd. Ik denk dat ik namens meer bewindvoerders spreek als ik zeg dat de gemeenten wat mij betreft wat meer betrokkenheid mogen tonen. Hier hebben zij momenteel reeds ruimte voor, maar nemen deze niet. Ingewikkelde dossiers nemen zij niet in, ondanks hun zorgplicht. Deze mensen krijgen te horen dat ze maar een bewindvoerder moeten zoeken.

De dossiers die ik heb zijn voor ongeveer 60% schuldenbewinden. Ik schat in dat ongeveer de helft van deze mensen helaas niet zullen beteren. Zij het omdat zij een beperking hebben, trauma's, of omdat zij simpelweg de post niet openen. Hier moet een oplossing voor komen. Ik doe dit werk natuurlijk ook om geld te verdienen, maar niet door mensen maar zo lang mogelijk onder bewind te houden. Dit is echter wel de indruk die de gemeenten en de politiek hebben, althans zo lijkt het. De gemeenten zouden samen moeten werken met bewindvoerders om dossiers naar een lichtere maatregel/hulpverlening te begeleiden zodra dit mogelijk is.

Blind advies gemeenten

In het Wetsvoorstel wordt aangegeven dat de gemeenten een advies uit kunnen brengen over de vraag of er een meer passende en minder verstrekkende voorziening is binnen een gemeente. In principe is dit een vraag die de Rechter moet toetsen, niet de gemeente. De Rechter oordeelt uiteindelijk of bewind noodzakelijk is of niet.

Persoonlijk zie ik niets in de noodzaak om bij ieder verzoek een advies aan de gemeente te vragen. Zij zouden dan de summere informatie die in het verzoek staat ontvangen, omdat cliënten simpelweg niet meer aan kunnen leveren, om daar vervolgens hun advies op te baseren. Wat anders kunnen zij "adviseren" dan simpelweg op ieder schuldenbewind te reageren met: *"de gemeente X heeft een team schuldhulpverlening waar cliënt X zich kan melden en die het dossier op kan pakken"*. Naar mijn mening draagt dit advies niets bij aan de

besluitvorming voor een Rechter.

Wel zou het goed zijn als de gemeenten binnen een arrondissement de Rechtbanken actief informeren over hun beleid en manier van werken met betrekking tot schuldhulpverlening. Deze informatie kan een Rechtbank vervolgens meewegen in haar oordeel en hier eventueel tijdens de zitting, of na de 5 jaars-evaluatie, gericht vragen over stellen.

Schuldendossiers bij gemeenten

Zoals u weet is de schuldhulpverlening bij gemeenten nog niet op orde. Ik lees hier regelmatig over, en onlangs is er een nieuw rapport verschenen van de Nationale Ombudsman die dit bevestigt¹. Dit rapport is u vast bekend.

Als ik mensen aanmeld bij de gemeente voor schuldhulpverlening, loop ik ook tegen verschillende problemen aan. Ik heb bijvoorbeeld een cliënte die ik 8 maanden geleden heb aangemeld, alles binnen een maand heb aangeleverd, en die nog steeds wacht tot schuldhulpverlening begint met het dossier. Zij “lopen wat achter”. Met als gevolg dat schuldeisers in die 8 maanden weer opnieuw beginnen met beslag leggen e.d. Dit moet niet kunnen. Hierdoor hebben wij dossiers ook langer onder ons. Dit is iets waar de gemeenten nu al iets aan kunnen en moeten doen.

Ik heb enkele dossiers van cliënten die uiteindelijk door de schuldhulpverlening (Kredietbank) zijn doorverwezen naar een bewindvoerder. Deze mensen hebben het traject MSNP doorlopen, maar er zijn nieuwe schulden ontstaan. Dus uiteindelijk, zitten ze nog in dezelfde situatie. Deze mensen hadden in het begin een bewindvoerder moeten hebben, dan hadden ze niet weer minimaal 4 jaar in de schulden gezeten.

Ook ken ik verschillende gevallen waarbij mensen budgetbeheer kregen via de gemeente, en waar beslag lag op de uitkering, op 90% van de bijstandsnorm. Dit is de minimale beslagvrije voet, en in feite is deze altijd fout. Immers wordt de beslagvrije voet altijd ten minste verhoogd met een normpremie voor de zorgverzekering, en iedereen in Nederland is verplicht verzekerd. De budgetbeheerders vechten dit beslag niet aan. Ook vragen zij bijvoorbeeld geen kwijtscheldingen aan. Zij schuiven alles onder de eigen verantwoordelijkheid van de mensen. Dezelfde mensen die in een problematische schuldenpositie zijn geraakt omdat zij dit soort dingen juist niet kunnen. Begeleiding krijgen zij niet. Ik leef oprecht met deze mensen mee, zij krijgen niet de hulp die zij nodig hebben. Vervolgens haal ik wel veel voldoening uit mijn werk, omdat deze mensen heel dankbaar zijn voor mijn hulp en de manier waarop ik mijn werk doe. Maar het moet zover niet komen wat mij betreft.

Extra werkdruk

De Rechtspraak uit keer op keer haar zorgen vanwege de hoge werkdruk, en extra taken die maar bij haar neergelegd wordt. Zo kwam vandaag nog in het nieuws². In plaats van de werkdruk te verminderen, komt er alleen maar werk bij. Het onderhavige Wetsvoorstel adviesrecht gemeenten draagt hier straks ook aan bij.

¹ <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2018/schuldhulpverlening-van-gemeenten-nog-niet-op-orde>

² <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2250340-unieke-waarschuwing-rechters-en-om-rechtspraak-wordt-uitgehoud.html>

Naast de Rechtspraak worden de doorlooptijden veel langer. Mensen wachten nu al zeker drie maanden (na indiening verzoek) voordat ik met mijn werk kan starten. Er komt meer werkdruk bij de gemeenten, bij schuldhulpverlening (die het nu al niet aan kunnen), en bij ons als bewindvoerders. Zover ik weet wordt hier echter niemand voor gecompenseerd.

Gemiste kansen

Het uiteindelijke doel van bewind is sinds de nieuwe wetgeving “zelfredzaamheid”. Maar bewindvoerders krijgen niet de middelen om dit te bewerkstelligen. Ik ben geen budgetcoach, of hulpverlener. Ik doe mijn best met de middelen die ik heb. Hier ligt echter een open kans voor de gemeenten. Wanneer zij de cliënten die hiervoor in aanmerking komen tijdens bewind reeds begeleiden door een maandelijks huisbezoek om financiën door te nemen, of een training o.i.d., kunnen zij er voor zorgen dat mensen sneller naar een lichter middel kunnen, zoals budgetbeheer of budgetcoaching. Immers kunnen de gemeenten vervolgens tussentijds verzoeken het bewind op te heffen, als dit niet (meer) noodzakelijk zou zijn. Zover ik weet wordt dit echter zelden tot nooit gedaan.

In de toelichting op het Wetsvoorstel staat dat gemeenten meer inzicht en regie willen in het hele proces van bewindvoering. Zij zijn (bij mij althans) welkom om bij te dragen aan de zelfredzaamheid van cliënten, waardoor deze cliënten op termijn wellicht geen bewindvoerder meer nodig hebben.

Conclusie

Dit Wetsvoorstel is niet de juiste manier om te bewerkstelligen dat het aantal bewinden vanwege schulden teruggedrongen wordt, of om de gemeenten meer betrokken te laten zijn. Dit moet naar mijn mening gebeuren doordat een gemeente meer betrokkenheid gaat tonen, zelf initiatief neemt, of doordat een gemeente de schuldhulpverlening goed op orde heeft. Daarmee laat je dossiers sneller doorlopen en voorkom je nieuwe problemen na het traject. Daarmee maak je een verschil voor de mensen.

Met vriendelijke groet,

Milos Heuverling
Sepio Bewindvoering